

GAZETA TRANSILVANIEI.

Redactiunea si Administratiunea:
Brasiovu, piati'a mare Nr. 22. — „Gazet'a" ese:
Joi'a si Duminec'a.

Pretulu abonamentului:
pe unu anu 10 fl., pe siese luni 5 fl., pe trei luni
2 fl. 50 cr. — Tieri esterne 12 fl. pe unu anu séu
28 franci.

Anu u. XLIII.

Se prenumera:
la postele c. si r. si pe la dd. corespondenti.

Anunciurile:
un'a serie garmonda 6 cr. si timbru de 30 cr.
v. a. pentru fiecare publicare. — Scrisori ne-
francate nu se primescu. — Manuscripte nu se
retramiu.

Nr. 74.

Dumineca, 16 | 28 Septembre

1879.

Cu 1 Octobře st. v. 1879 se incepe unu nou abonamentu pentru triloniulu ultimu la

„GAZETA TRANSILVANIEI.”

Rogamu pe On. Domni prenumeranti ai fóiiei nóstre, alu caroru abonamentu a espiratu cu 30 Septembře st. v. 1879, se binevoiésca a si'lu renoi de cu vreme, déca voiescu cá diariulu se li se tramita regulatu. De la 1 Octobře st. v. incolo diariulu se va tramite numai acelu domni, cari au binevoitu a-si renoi abonamentulu.

Domni noui abonanti sunt cu deosebire rogati o ne tramite adresele d-loru *esactu*, aratandu si *post'a cea mai aprópe* de loculu, unde locuiescu.

Pretulu abonamentului la „Gazet'a Transilvaniei“ este:

pentru Brasiovu: pe trei luni 2 fl., pe siese luni 4 fl., pe anu 8 fl.; — dusu in casa: pe trei luni 2 fl. 50 cr., pe siese luni 5 fl.;

pentru Austro-Ungari'a cu post'a: pe trei luni 2 fl. 50 cr., pe siese luni 5 fl., pe anu 10 fl.,

pentru Romani'a si alte tieri esterne: pe trei luni 7 franci, pe siese luni 14 franci, pe anu 28 franci. (Abonamentulu se primescu si in bilete hipotecarie romane.)

Banii de prenumeratiune sunt a se tramite (mai usioru prin assignatiuni postale) la Redactiunea „GAZETEI TRANSILVANIEI“ Brasiovu.

Brasiovu, 27/15 Septembře.

Caletori'a principelui Bismarck si primirea ce i s'a facutu la Vien'a ocupa inca primele colóne ale diaristicii europene. Toti convinu in parerea, cá scopulu visitei cancelariului germanu a fostu eminentu politicu. Entusiasmulu, cu care poporatiunea Vienei a aclamatu pe Bismarck, de câte ori s'a aratatu in publicu dá inca unu lustru si mai mare politicu caletoriei sale. Sunt óre strigarile entusiastice ale multimei vienesse adeverat'a expresiune a sentimentelu popóreloru austro-ungare? Nimenea, care cunósce numai cátu de puçinu starea interióra a monarchiei nóstre, nu va sustiené acést'a. Dér' nici macaru de expresiune a dorintieloru cislaitane nu se potu privi demonstratiunile din Vien'a, cáci cu tóta constitutiunea centralista de astadi poporatiunea din capitala Austriei stá intr'unu contactu fórté slabu cu celelalte parti ale imperiului, asia in cátu de multuri sentimentele ei vinu in contradicere mare cu acele ale celorlalte centre mici ale diferiteloru provincie. Multiamita agitaciuniloru necontente ale agentiloru prussiani, a inteligintiei germane prussomane, o mare parte, cá se nu dicemu cea mai mare parte a poporatiunei vienesse, adoréza pe Bismarck. La 1866, dupa Königgrätz, vienesii dedeau caniloru loru numele de „Bismarck“, astadi póte ar' pune in catogori'a acestoru animale patrupepe pe acea, care ar' cutezá se 'si bata jocu de poteraciulu cancelariu. Lumea se pléca succesului si vienesii nu sunt cei din urma, cari adóra succesulu. Cu tóte astea Bismarck nu ar' fi intempnatu o primire atátu de caldúrsa la Vien'a, déca poporatiunea germana a capitalei nu ar' fi voitu se demonstraze cu ocasiunea acést'a in contra „panslavismului“, de care se teme atátu de multu, mai cu séma de candu cu nouele incercari de impacare cu Cehii.

Pe tempulu candu era comitele Hohenwart ministru si candu germanii se aflau in mare strimburu totu influinti'a lui Bismarck le-a venit in ajutoriu — Hohenwart a caditu fara de veste si comitele Andrásy a devenitu ministru de esterne, a caruia persóna era considerata la Berlinu cá o garantia pentru relatiunile amicabile ale Germaniei cu Austro-Ungari'a.

Andrásy se duce acuma si Hohenwart incepe se jóce earasi unu rol insemnatu. Era naturalu cá ceea ce se petrece in interiorulu monarchiei se neodihnéscá pe cancelariulu germanu. Déca ar' ajunge Slavii la potere in Austri'a, ast'a de siguru nu ar' contribui la intarirea amicitiei intre Austri'a si Germani'a, mai cu séma déca acést'a din urma va fi incetatu de a mai fi amic'a probata a Rusiei.

Organulu lui Bismarck ne spune, cá cancelariulu a venit la Vien'a se se asigure despre bunavointi'a successorului lui Andrásy si a celorlalti colegi ai lui cátra Germani'a. Cine scie déca nu a voitu cá se impedece prin influinti'a s'a personala earasi impacarea definitivá intre popórele Austriei? Germanii austriaci nu gresiescu déca nutrescu speranti'a cá planurile lui Taaffe si Hohenwart voru fi paralisate de cátra cabinetulu germanu.

Cordialitatea cu care se pórtá Bismarck fácia de Andrásy este o demonstratiune a cancelariului germanu pentru sistemulu pe care'lu reprezenta comitele si care convine si Germaniei. Déca cancelariulu a venit se se „asigure“ de atitudinea cercurilor influente din Vien'a, acést'a nu insemná alta, decátu cá a voitu se puna stavila curentului care are de scopu a pune monarchi'a pe peciórele sale, prin consolidarea interióra pe bas'a egalei indreptatiri. Eata dér' cumu se esplica entusiasmulu poporatiunei suprematiste din capitala austriaca.

Cronic'a evenimenteloru politice.

Alea jacta est! In 23 ale lunei curente deputatii cehi intr'o intrunire generala au decisu, cá se intre in Reichsrath si se ié parte la lucrarile parlamentare. Cu privire la acést'a se telegraféza din Prag'a: In adunarea deputatiloru cehi a formulatu Dr. Rieger in numele colegiului barbatiloru de incredere urmatórea resolutiune: „Acuma, candu guvernulu Maiestatii Sale cu aprobarea Dominotoriului si-a pusu de problema a respectá drepturile tuturor natiuniloru si a lucrá spre a aduce o impacare generala intre ele, avemu, se intramu in Reichsrath“. Decisiunea s'a luat cu 67 in contra la 5 voturi ale deputatiloru Brauner, Vasaty, Waniczek, Koran si Gintl. Dr. Rieger a declarat apriatu, cá intrarea in Reichsrath trebuie se se faca fara garantii si cá comitele Taaffe a declarat numai, cá scutirea tuturor drepturiloru si aplanarea tuturor diferentieloru póte se se faca numai prin Reichsrath. Proiectulu de protestu alu lui Rieger s'a incredintiatu spre redactare deputatiloru cehi, cari se voru aduná in Vien'a in ajunulu intrarii in Reichsrath.

Principele Bismarck a petrecutu in Vien'a impreuna cu soçi'a s'a, cu princes'a Odescalchi si comitele Wilhelm Bismarck, fiulu seu, trei dile in tregi in capitala austriaca. In totu timpulu a fostu in contactu fórté intimu si cordialu cu comitele Andrásy, cu care impreuna a petrecutu serile. Pe langa Andrásy, cancelariulu Bismarck a conferitu si cu br. Haymerle, care este deja numitu ministru de esterne in loculu lui Andrásy. Luni cancelariulu a avutu la imperatulu audientia, care a duratu aprópe 1 ora si indata dupa aceea i-a facutu si imperatulu o visita la „Otelulu imperialu“, unde locuiea. Despre cele ce s'au discutat si stabilitu in convorbirile aceste ale cancelariului cu monarchulu austriacu si cu ministrii sei esista numai combinatiuni unii vorbescu de-o aliantia ofensiva si defensiva, altii numai de-o aliantia defensiva a Germaniei cu Austro-Ungaria. Oficiosii sustienú cá nu s'a pusu nimicu pe charthia, dér' cá intimitatea intre ambele state a devenitu cátu se póte de mare, inse are unu caracteru cu totulu „neofensivu“, avendu de scopu numai sustienerea pacii.“ „Norddeutsche allg. Ztg.“, organulu berli-

nescu alu cancelariului, constata din parte-i, cá principele Bismarck a mersu la Vien'a cá se se „asigure“ — de amicitia cu Austro-Ungari'a si se cunósca cauzele si consecintiele retragerii comitelui Andrásy. Se dice, cá schimbulu de idei, ce a avutu locu intre Bismarck si barbatii de statu austriaci, a satisfacutu pe deplinu amendoué partile.

In siedinti'a de Marti a Camerei Romane s'a respinsu propunerea de nerevisuire cu 102 contra 28 voturi, si proiectulu majoritati comitetului de delegati cu 75 voturi contra 53. Cadiendu astfeliu si proiectulu impamentenirii individuale guvernulu a venit in siedinti'a urmatóre c'unu proiectu de revisuire alu seu pe care 'lu publicamu mai josu. Guvernulu a prezentatu totodata si listele nominale ale acelu Evrei cari „s'au asimilat cu natiunea“ si cari se se declare indata en bloc de cetatieni romani; ele cuprindu 1074 nume.

Acéstá lista este impartita in siése tabele.

Tabel'a antaia coprinde: 1.) Oficierii israeliti, cari au servitu in armata de la aplicarea legei de recrutatiune din 1864 péné adi, acesti'a sunt in numeru de 10; 2.) Ostenii israeliti, cari au luat parte in campani'a anulu 1877—78; acestia sunt in numeru de 202; 3.) Ostenii israeliti, aflati presenti séu in reserva, dér' cari n'au luat parte la campanie; acesti'a sunt in numeru de 622; 4.) Ostenii israeliti, cari au fost reformati din armatu cu inceperu de la 1870 péné asta-di: acestia sunt in numeru de 29; 5.) Familiile osteniloru israeliti, cari au muritu sub drapelu de la 1870 péné asta-di; acestia sunt in numeru de 20.

Tabel'a a don'a coprinde pe israelitii, cari au obtienutu diplome in tiera de universitate, seu de bacalaureatu; acestia sunt in numeru de 44. — Tabel'a a treia coprinde pe israelitii cari au obtienutu diplome in strainatate de universitate, si cari esercita profesiunea lor in tiera; acestia sunt in numeru de 47. — Tabel'a a patr'a coprinde pe israelitii, cari au oferitu donatiuni Statului, séu cari au infiintiatu stabilimente de bine-facere séu de educatiune; acesti'a sunt in numeru de doui. — Tabel'a a cincea coprinde pe israelitii, cari au stabilitu si posedu stabilimente de comerciu séu de industria; acesti'a sunt in numeru de 85. — Tabel'a a siése coprinde pe israelitii cari au scrisu si au tipartitu opere in limb'a romana; acestia sunt in numeru de 13.

Dupa cumu i se scrie „Corr. Pol.“ din Bucuresci, 23 Sept., o comisiune compusa din ingineri se fi fostu insarcinata, a examina ultimulu proiectu alu Rusiei in cestiunea Arab-Tabiei, care propune construirea unui podu la Girliti'a. Chiaru pentru casulu inse, candu comisiunea memorata ar' decide, cá este possibila construirea unui podu la Girliti'a, guvernulu romanu este de parere, cá marile poteri se sustiena prim'a decisiune a comisiunei internationale, care s'a exprimat pentru aceea, cá Arab-Tabi'a se se dé Romaniei. Tendinti'a Rusiei de a uni Arab-Tabi'a cu Bulgari'a este justificata prin insemnatatea mare strategica a punctului, care face possibulu a domina de acolo Dunarea. Unu podu eventualu la Girliti'a ar' fi dominatu militarescu de cátra punctulu Arab-Tabi'a astfeliu, cá guvernulu romanu abia s'ar' poté decide vreodata a'lu construi.

Proiectulu de revisuire alu guvernului romanu.

Espunere de motive.

Domniloru Deputati! A-rare-ori, in viéti'a unei natiuni, se afla momente atátu de grele si de serióse cá acelea, prin care trecemu noi adi. In urma de sacrificiuri numeróse, meritandu independinti'a esistintiei nóstre politice prin bravur'a si sangele filoru nostri, trebuie acum se trecemu prin alte incercari, dificile si periculóse, pentru cá se

garantamă acestă independență contra ori-ce ciocniri și pericole eventuale, care i-aru compromite nu numai durată, dăr și esistență. Trebuind a ne conformă unui actui internațional, de o valoare atât de importantă, că aceea a tratatului din Berlin, suntem puși în poziție de a ne luptă cu cerinți și dificultăți contradictorii, și de a concilia adoptarea unoru principii, a căroră veritate o recunoștem și nu o contestam, cu o aplicare care se nu atingă, nici se distrugă alte interese interioare de o ordine esențială esistenței și prosperării unei națiuni.

Numai o unire, unu tactu și o prudență excepțională, din partea noastră a tuturor, pôte se concilieze atâtea interese diverse și se tréca peste atâtea dificultăți. Suntem o națiune juna, născută abia de ieri, după atâtea secolu de opresiune și de nedreptate, pentru a avé o viață a s'a proprie și liberă; aspiram se intram, prin propriă noastră vitalitate, în marea familie a Statelor libere din Europă; se scim a ne pune la înălțimea noiei pozițiuni ce ne-am creat și la care aspiram, și se presintam Europei spectacolul unu poporu, care e demn de-a ocupă locul ce i se ofera, care pôte deveni unu centru de echilibru, de ordine și de civilizație în Orientul Europei. Petrunsi de această veritate, strămosii noștri au știut, în timpu totu atâtea de grei, a se strecură, prin grele și dureroșe încercări, spre a ne lasa noue mostenirea ce avem astăzi. Se i imitam, se ne arătam demni de densii, se scim a pastră mostenirea, a întări și a îmbunătăți căminul părintesc.

Fostele Adunări, fidele acestoru tradițiuni, au declarat, prin voturi solemne, că recunoșcu tratatul din Berlin, și că este locu a se revizui art. 7 din Constituțiunea noastră. Ele au făcut această declarație, cu o unanimitate, cu o abnegație și cu o prevedere, înălțurându ori ce spiritu de partidă, ori ce ure, ori ce reminiscențe, în cătu putem afirmă, că au castigat o pagină ilustra în istoria noastră, și că au fost la înălțimea misiunii lor.

Totu astu-feliu, suntem incredințați, voru se face și Adunările actuale de revizuire, care sunt chemate a execută aceea ce Națiunea a declarat prin fostă s'a reprezentatiune națională.

Proiectele provenite din inițiativă a acestoru Adunări s'au retras, s'au respins. Bine s'a făcut; și trebuie se ne felicitam, că proiectul majorității delegatilor nu a intrat în majoritatea constituțională; căci, dloru deputați, este nevoia a evita, nu numai faptul, d'eu și aparință a că amu face unu act, care aru puté fi interpretat că o provocare, că o desfidere data marelor Puteri Europene. O asemenea imprudență, o așa banuieală chiaru, aru puté, în momentele de față, în circumstanțele delicate ale echilibrului de adie european, constitui pentru noi unu pericol, ale carui consecințe ne-ar puté fi fatale, și ai caroru autori, cu voința s'eu fara voința s'i-aru luă o teribilă răspundere în față a contemporanilor și urmașilor noștri.

Fidelu declarațiilor sale anterioru, guvernul actualu are onore a ve presintă alăturatul seu proiectu de revizuire, care în perfectă armonie cu voința națiunii destul de clar manifestată, este în conformitate cu principiul coprinsu în actul internațional de la Berlin, și nu atinge, nu sdruncina interesele reale și legitime, de cari trebuie se se țina seama unu poporu chemat a vieții prin viața s'a proprie și independență. Dati-i, d-loru deputați, valoarea și puterea legală, de care are trebuință, prin votul d-vostre, și astufelu Europă, convingându-se și mai multu, că elu este expresiunea voinței națiunii întregi, care, adoptându și executându cu franchetia și lealitate principiile civilizației moderne, s'a preocupat numai de conservarea și apărarea intereselor sale naționale și economice, va consimți, avem firmă convicțiune, a recunoșce, că poporul romanu merita a fi admisu între națiunile europene, și ași garantă esistența prin solidaritatea legaturilor, care se formă între Statele care au relațiuni, stabilite de reciprocitate.

Ministru de externe: B. B o e r e s c u.

Proiectu de lege.

Articolu unicu.

În locul art. 7 din Constituțiune, care se revizuieste, se va pune următorul:

Art. 7. Diferința de credință religioasă și de confesiuni nu constituie în Romaniă o pedică spre a dobândi și a exercita drepturile civile și politice.

§ 1. — Străinii, de ori ce religioasă, voru poté dobândi mpământenirea, prin legi speciale și individuale.

Acești drepturi se dau aceluor cari, fara a fi cetățiani, se afla în România că supuși Romani.

§ 2. — Nu voru poté dobândi, sub veri-ce titlu aru fi, proprietăți rurale — afara de vii, locuri s'eu case în orășe — de cătu acei, cari voru fi cetățiani romani, respectându-se înse drepturile aceluor, care le-au după legile anterioru, s'eu în virtutea tratatelor existente între Romani și alte State.

§ 3. — Toti locuitorii aflatori, în momentul necesaru, că cetățiani otomani, în provinciă română de peste Dunăre, Dobrogea, care se declara parte integrantă a României, au de o potrivă toate drepturile și datorii de Romani, conformu regimului specialu ce se va prescrie pentru acea provinciă de cătra Adunările Legiuitoru.

Restricțiunea relativă la dobândirea proprietății rurale nu se aplica la Dobrogea.

§ 4. — Cei născuți și crescuți în Romaniă p'na la majoritate și cari nu se voru fi bucurat nici-odată de vre-o protecțiune străină, voru fi de drept dispensați de stagiu, cându Adunările voru admite cererea lor de naturalizare.

§ 5. — Se declara cetățiani, pentru asta una și singura dată, acei supuși romani, de veri-ce religioasă, cari s'au asimilat cu națiunea, și a caroru nume și calități se votează de cătra Corpurile Legiuitoru, deodată cu această lege.

Acei dintre densii, cari în timpu de unu anu de la această admitere la cetățianie, nu voru reclamă diplomă de indigenat, voru perde drepturile ce li se acorda.

(Urmăza sub-semnaturile d-loru ministri.)

Abusurile în comitatul Făgărașului.

Abusuri? Unde nu se întempla de aceste în țiera noastră? S'ar poté chiaru dice, că s'ermană Transilvania a devenit unu Eldorado — pentru ce-i ce comitu abusuri. Spre a fi bine înțelesi adăugem în data, că nu din mediul poporului vinu abusurile. Poporul este partea pasivă, care suferă, elu se afla întotdeauna în defensivă. Cei cari ilu ataca, cari abuzăza zilnic de puterea, de influință, de pozițiunea lor în detrimentul lui, sunt tocmai aceia, cari ar fi chemați în primă linie a veghiă, pentru că legile se se execută cu acurateție și unde este de lipsă cu blandetă, poporului se i se face dreptate în toate.

Din nenorocire la noi e mare numărul celor ce abuzăza pe contă poporului nostru, care le duce toate în spate cu-o pacientă admirabilă. Aparință această tristă se explica mare parte prin aceea, că țieră se administrăza totu de deregatori neromani, dintre cari foarte pușini au anima s'eu fia macaru simțiu de dreptate pentru poporul românesc. Este durerosu înse a vedé, că nu numai strainul pôte fi nedrept cătra poporul nostru urmărindu de sorte, dăr, că chiaru și fii de ai sei se conjura în contra lui, făcându-se instrumente orbe ale strainilor.

Comitatul Făgărașului este mai multu că alte comitate bantăit de plagă a funcționarismului servil și demoralizat, elu are nefericirea de a cuprinde în sinul seu individi de aceia romani, carora le este intru nimic a vinde interesele poporului pentru unu oscioru de rosu și cari din cauză această sunt gata a servi și pe Unguru și pe Evreu totodată și ale face toate ghesiefturile.

Ni se împartășește unu casu flagrantu din comuna Venetia inferioară, cea mai de frunte în totu comitatul Făgărașului. Locuitorul de acolo Nestoru Popă, învătătoriu, ne tramite, în sarcinatu fiindu de inteligentă română din Venetia inferioară și giuru, o corespondință, care conține unu registru lungu de abuzurile cele mai cutezătoare ce le-a comis și le comite pretorele (solgabireulu) aceluor cercu George Popu Grideanulu de ani încôce și cari, desi au venit la cunoștință a autoritatilor mai înalte în urmă plânsurilor locuitorilor, n'au potutu p'na astăzi se-i mantuiască de acelu deregatoriu.

Ne pare reu, că nu potemu satisface dorinței d-loru corespondenți din cauza că scrierea d-loru este prea voluminoasă și eră chiaru o imposibilitate de a-o publică cumu doreau dloru, în numărul acestă. Fiindu-că înse scriitorii au voit se atraga atențiunea consiliului municipal alu Făgărașului, care se intrunesc Lunea venitoare asupra acestui casu, ilu vomu atinge cu câteva cuvinte.

Corespondința memorată ne presintă pe pretorele din cestiune că pe unulu, care a fost mai de multe ori alesu în funcțiuni și de trei ori destituitu pentru abusuri cu oficiulu. La 1877 a fostu realesu de pretore în cercul Venetia inferioară, după ce a promis serbatoresce, că se va îndreptă. Înse dice Motto corespondenței: „Lupulu își lapeda perulu dăr neravulu nu!! Pretorele

nostru a continuat cu abuzurile, poporul cu plânsurile în contra lor și oficiolatul comitatensu cu nepăsarea s'a pentru cele ce se petrecu.

D. pretore, care este acumă cu resedința în Siercaia, documentăza unu talentu deosebitu pentru speculă cu averile comunale. Drepturile de cărmăritu le esarendăza fara a face publicările legale dându pe sub mână la Evrei, se întielege, că nu pe de geaba. Asia s'a întemplat cu cărmăritu din Venetia inferioară, pe care mai antaiu a voit se arrendeze din mână liberă, amenințându pe primari cu pedepsă în bani însemnate, deca nu va urma ordinul seu. A întervenit apoi comună silindul se procedă după lege și ce a făcutu pretorele? Cându a sositu terminulu ultimulu a spusu omenilor, că licitațiunea se amana, în urmă această concurență romani nu au aparut la licitațiune, dăr această totuși s'a făcutu în presentă d-lui pretoru și a lui Moritz Apfelbaum, care a arendat cărmăritu cu 1000 fl., pre cându românii ofereau pentru ea 1600 fl. Dăr ce e mai frumosu, Evreulu nu a plătitu miiă aceea nici p'na astăzi și cărmăritu stă închisă. D. pretoru figurăza peste această în unele comune singuru că arândasiu, plătind se întielege numai jumătate din arandă ce ar oferi o altii.

Comuna Venetia inferioară avea păduri mari frumoșe, pretorele a lasat se fia devastate de cătra locuitorii satelor din giuru. Pe furi nu-i urmăresce, cu vreo 60 care de lemne confiscate în Venetia de susu nu se știe ce a făcutu, și pe vreo 86 locuitori din Venetia inferioară i pedepsese fara vina cu-o glăba de 896 fl. pentru că s'au plânsu în contra lui. Processulu despre această curge și horribile dictu! după ce în doue instanțe s'a resolvat în favorul locuitorilor se incredințăza cu cercetarea ulterioară totu acelu pretore, care a provocat scandalulu.

Unu faptu, ce între altele multe ni-lu mai relatăza memorată corespondința, ne arată starea administrației din acele parti în adeverată ei lumina: În cercul Venetia inferioară funcționează astăzi trei primari comunali, candidați de pretore și alesi la ordinul seu, cari pentru furturi și alte crime au fostu pedepsiti și detinuti în închisora dela Gherla!

Cei dreptu, comitele supremu, la care s'au plânsu bietii omeni, a tramis mai de multe ori pe vice-notariulu dela Făgărașu că se cerceteze lucrulu la față a loculu. Ori-ce cercetare a trebuit se ésa în defavorul pretorului. S'a scrisu în contra lui chiaru și prin diarele ungurești, că la 1869 în „Federațiune“, de ce se sustine dăr unu asemenea ampoiatsu și cine lu sustine?

Era unu timpu, esclama d. d. corespondenți, cându consiliulu municipalu din Făgărașu avea în fruntea s'a barbati meritați că Ioane Metianu și Ioane Antonelli, atunci domnea încrederea reciproca și posturile se ocupau de persoane oneste... De ce nu mai este și acumă așa? De ce nu potu ajunge la asemenea posturi omenii onorabili și studiați? Ori-că poternicii din Făgărașu, cari p'orta comitatulu de nasu, nu se potu servi cu persoane oneste, cari au și învătatu ceva? S'eu că se temă că acești omeni ar imită pe pretorele de odinora alu Venetia inferioară Cav. I. Puscariu, care a înființat atâtea școle și sub care a înflorit totu cerculu acelu?

Este timpul supremu se se face ceva pentru acestu comitatu care geme sub biciulu volniciei, alu speculației și camatariei celei mai nerusinate.

Blaslu 21 Septembrie.

(Adunarea societății pentru fondarea teatrului romanu.) Eri și astăzi Societatea noastră pentru redicarea unui teatru romanu și s'ținutu adunarea generală în sală cea mare a seminarului de aici. Unu publicu frumosu și numerosu era adunat. Escel. S'a P. S. Metropolitanu Dr. Ioane Vancea a onorat cu presentă s'a adunarea, care în absentia presiedintelui Mocioni și a vice-presiedintelui, f' deschisă de membrulu comitetului d. Vincentiu Babesiu, care a presiedat. D. avocatulu Csato salută adunarea cu-o vorbire frumoasă și bine simțită în numele locuitorilor din Blaslu și d. Babesiu i respunde multiamindui cordialulu în numele comitetului.

După vorbirile aceste introducătoare a urmat raportulu comitetului, cetitu de secretariulu d. Iosifu Vulcanu, și acela alu cassarului. După raportulu celui din urmă starea cassei la această adunare generală este de 14,936 fl. 46 cr. v. a. Din raportulu comitetului aflam, că acestuia încă nu a succésu încă p'na acumă de a înființă comitatu

liale, conformu §-lui 12 alu statuteloru, cari se promoveze scopulu societatii.

Duminea a fostu prandiu mare la Escel. Sa Metropolitanu Dr. Vancea, la care au fostu invitate cam la 35 persóne. Cu acést'a ocaziune Escel. S'a a redicatu unu toastu pentru societate, dorindu cá se-i si succéda cátu mai curendu a realisé nobilulu scopu alu fundarei unui teatru nationalu. S'au mai tienutu pe lènga acést'a inca multe alte toaste.

Sér'a a fostu, precumu s'a anuntiatu, unu balu stralucitu in „Otelulu nationalu“, care a fostu cercetatu de o cununa frumóse de dame din locu si din giuru. Joculu si petrecerea au duratu pèna cátra diminiétiá.

In siedinti'a a dou'a de Luni s'au esaminatu starea socoteleloru si s'a incuviintiatu, comisiunile celelalte si-au cetitu rapórtéle. Cu ocaziunea acestei adunari s'au subscrisu in totalu 490 fl. Biuroulu societatii au fostu alesu din nou in modulu urmatoriu: Dr. Alesandru Mocioni, presiedinte, V. Babesiu vice-presiedinte, Iosifu Vulcanu, secretariu, Mihali, Hossu si Serbu membri ai comitetului. Secretariulu societatii d. I. Vulcanu a cetitu dupa acést'a o disertatiune compusa de densulu cu titlulu: „Despre umorulu poporalu romanu,“ care a fostu viu aplauduta. In fine la invitatiunea dlui V. Romanu societatea a decisu, cá viitórea adunare generala se se tiená in Sibiu.

Cestiunea Evreiloru in Camer'a romana.

Reproducemu aci urmatórele pasage din discursurile mai inremnate tienute in siedinti'a dela 6/18 Septembrie:

D. G. Vernescu. Descoperiri insemnate in siedintie secrete amu avutu, si ni s'a spusu ce ni se cere, ni s'a spusu, cá nu voru se primésca listele; si eata unde gasimu secretulu retragerii proiectului minoritatii comitetului de delegati; ministeriulu nu mai póte se sprijine acele proiecte cu liste . . . (intreruperi). Asi'a dér' nu mai este vorb'a de naturalisare, ci de unu altu sistem, de unu altu principiu; este vorb'a de emancipare, si d. Cogalniceanu, in limbagiulu d-sale celu constitutionalu, in limbagiulu d-sale celu frumosu, celu plinu de alegorii, onor. d. Cogalniceanu ne dice: noi guvernulu asteptamu se vedemu, déca sunteti capabili se resolvati acést'a cestiune, ori nu sunteti capabili se o resolvati. Si atunci, in locu se vina se ne dica ceea ce era naturalu, adica cá déca veti fi incapabili se resolvati acést'a cestiune, prln proiectulu d-vóstra, atunci ndi ne vomu adressá la tíera, d-sa nu a voiitu se ne spuna acést'a, ci ne-a spusu cá, déca noi nu vomu fi capabili se o resolvamu, apoi voru veni strainii si o voru resolve.

Ei dle Cogalniceanu, noi ne-amu deprinsu cu nisce asemenea amenintari, in cátu mai cá nu ne mai facu impresiune. . . Am observatu, dloru, cá onor. d. Cogalniceanu, de câte ori vorbesce de tíera, si mai cu séma de Moldov'a, dice mica dlui tierisióra, si uita cá asta-di nu mai este o tierisióra mica dincolo seu dincóce de Milcovu, ci o tíera mare, o Romania mandra de unirea ei. . . (Aplause). Asta-di nu mai suntemu Moldoveni si Munteni, ci suntemu numai romani, si cum areti d-ta, cá iubesci Moldov'a, totu asia ar' trebui se scii, cá si noi cei de dincóce de Milcovu iubimu acea Moldova, pe care d-ta asta-di o dai celoru 300,000 de Evrei, pe cari voesci ai emancipá.

„Ne spuneti, d-loru ministri, pe tóte tonurile cá proiectulu maioritatii Camerei aduce perirea tíerei: diceti cá e o sfidara cátra Europa. Sfidare cátra Europa, pentru-ce? Spuneti-o. Europa a hotaritu unu lucru, a hotaritu se ne dé recunóscerea independentiei sub conditiune a modifica art. 7 din Constitutiunea nóstra, adica cá bucurarea drepturilor politice se se dobéndesca fara deosebire de religione de toti strainii aflatori in acést'a tíera. Acést'a a disu Europ'a. Ei bine, de la acést'a pèna la aceea, ce spune d. Cogalniceanu, este mare deosebire.

„Eata, d-loru, cum credu eu, cá trebue a resolve acést'a cestiune spre binele tíerei si fara se avemu a ne teme de nimicu din strainatate. Strainatati 'i damu ceea ce ne-a cerutu, satisfacemu prin stergerea articolului 7 cerintiele ei, facemu omagiu principinlui, cá religiunea nu trebue se fia unu obstacolu la dobendirea drepturilor politice si civile. Acést'a ne-a cerutu Europ'a, acést'a 'i damu, tóte cele alte pretensiuni, tóte celelalte amenintari nu vinu dela puterile semnatarie tratatului de Berlin, acelea sunt dorintiele nejustificate, sunt sioptele unor ómeni politici de a treia mana, amici si servitori ai aliantiei israilite.“

D. Cogalniceanu, ministru de externe, dice, cá cu bucuria a ascultat pe d. Vernescu, pentru cá in fine d-s'a a iesitu la lumina, lucrarea dsale a iesitu la ivéla. Deórece d. Vernescu l'a luatú cá obiectu alu atacuriloru sale violente, ilu pune, nu numai in legitima defensiva, dér' chiaru in legitima ofensiva. Se apera apoi in contra imputarei, cá ar' fi chiamatu interventiuinea straina. A disu numai, cá divanulu ad hoc dela 1857 a fostu mare in tóte,

numai in cestiunile sociale si economice nu. . . „Aceste cestiuni, am disu, le-au resoluatu strainii prin art. 46 alu conventiunei care a disu: si se va procede fara intardiare la revisuirea legiloru, cari reguléza relatiunile proprietariloru cu tieranii, in vedere de a imbnatati sórtea acestorú din urma. Ei bine, acést'a dorintia a Europei, in urm'a plangerii tieraniloru a trebuit se fia satisfacuta. Atunci diceau proprietarii: ne sinucidemu; vinu altii se ne ucida, noi nu ne sinucidemu. Si aceste cuvinte s'au disu 7 ani, pena ce a venitu lovitur'a de statu. Ce am mai disu eu, dis'amu eu cá am lucratu cu strainii. Nu d-loru; eu cu acea generatiune am lucratu tot-deauna pentru sfaramarea interventiuinii strainiloru, pentru sfaramarea protectoratului— Onor. d. Vernescu critica pe 2 Maiu, me numesce facétoriu de lovituri de statu si totodata vine si 'mi imputa, cá eu am disu cá are se se mai faca o lovitura de statu. Am disu dincontra cá déca, s'a facutu o lovitura de statu pentru Romani, nu se va face pentru Jidani si déca se va face o lovitura de statu, ea se va face de cátra altii, ear' nu de acei cari au facutu o pentru tierani. Amu disu cá, déca camer'a nu va dá o solutiune acestei cestiuni, se póte cá art. 7 se fia sfarmatu cu durere si umiliatiune pentru noi de cátra strainii si cu durere mai cu séma pentru acea mica tierisióra, pentru care 'mi imputa d-s'a cá o iubescu.“ Introrcéndu-se apoi cátra d. Vernescu dice: „Aréta, candu ai fostu la ministeriu, ce ai facutu pentru Moldova? A! taci? M'ai acusatú de 2 Maiu si ai fostu unulu din acei cari au beneficiatu de 2 Maiu. Ai asteptatu cá eu se facu pe 2 Maiu si d-t'a ai venitu se beneficiezi de elu. (Aplause, sgomotu). A taci? Rabda acum si asculta! Ai luatú o prea pe susu, sufere acum consecintiele (ilaritate). Unu amatoru de opositiune, unu omu care n'ai facutu niciodata nimica, unu omu care in vremea luptei contra regimului Cartargiu alegeai cestiunile si veneai din candu in candu in Camera de luai cuventulu pe pofta, iea spune: la Mazar-pasia ce ai facutu? Vorbiai multu, vorbeai necontentitu, promiteai multe, dupa cum promiteai si mai deuna-di, candu diceai: imi dau cea din urma para, imi dau tóta averea, cá se nu se iea Basarabia. Basarabi'a s'a luatú si punga d-tale a remasu (aplaude sgomotóse). Asia e cá nu 'ti place? (ilaritate). Moldov'a intréga a facutu sacrificie pentru unire, 'si-a perdutu centrulu domniei, si d-vóstra sciti bine ce insemnéza pentru o tíera centrulu domniei; si d-vóstra nu apreciati sacrificiele mari ce a facutu Moldov'a, si diceti, cá d-vóstra doriti mai multu de cátu dorescu eu pentru Moldova?

Mai departe d. Cogalniceanu cetesce processele verbale ale Adunarei din 1864, din care resulta cá atunci d. Vernescu a votatu categoriile pentru Evrei si le-a sustienutu cu cea mai mare caldura si apoi continua asia:

Este tristu a vedé unu omu de tali'a d-lui Vernescu cá vine si intinde o cursa, cáci d-lui face definitiunea art. 44, sciindu cá noi nu ilu putemu contradice: cáci a rationa cu d-lui aru fi a dá argumente in contra tíerei, si noi, cu d-vóstra impreuna, trebue se cáttamu argumente in favórea tíerei (aplaude). Ori cátu va dice d-s'a, cá art. 44 nu este o lege internationala, aru trebui se scia, cá tratatulu de la Berlin este unu tratatu totu atatu de mare cá si acela de la Paris: si candu d-s'a sustine, cá ne este permisú a ne bate jocu de acestu tratatu, acést'a ne dovedesce cá 'i lipsesce tactulu omului de statu. (Scomotu, intreruperi. Domniloru, guvernulu actualu va veni francu si lealu si ve va supune proiectulu seu. Declaru, cá se se linisteasca spiritele, cá nu va veni se propuna emanciparea nici a 300,000, nici a 30,000, nici a 3,000, chiaru; proiectulu ce vomu presentá va dá satisfacere art. 44, va dá satisfacere tíerei si mai cu séma Moldovei. Déca d-vóstra nu'lu veti primi, atunci vomu face ceea ce se cuvine in asemenea casuri, si, cá se nu socotiti cá este o amenintiare, declaru, cátu pentru mine, cá eu credu, cá aru fi periculosu se se faca o disolutiune a Camerei.

„Eu nu sciu ce se va hotari de cabinetu; sciu atátu numai: cá acei cari vorbescu cá d. Vernescu iéu asupra-le o teribila raspundere inaintea lui Dumnedieu si a tíerei si nu asiu voi cá raspunderea acést'a se 'i gasésca aiurea, prin coltiurile tíerei, ci se 'i gasésca aci adunati. De aceea dicu: cátu pentru mine, fara se ingagiezu politic'a guvernului, cá nu asiu fi de parere se se faca o disolvare: dér' d-vóstra se luati raspunderea asupra totu ce fatalmente, ferésca Dumnedieu, se póte intemplá. Nu voi merge pe calea blestemelorú; voi vorbi cu ratiune. Suntemu in un'a din positiunile cele mai teribile pentru tíera si nu cu injurii, nu cu blasteme, nu cu personalitati, cestiunea acést'a mare se va resolve, cáci tíer'a nu ne-a tramisu aci se ne injuramu; tíer'a ne-a tramisu se 'i facemu treburile, se o linistimu, se o punemu se mérga pe calea marétiá asternuta de aceia, cari si-au versatu sangele pentru densa (aplaude). — Siedinti'a se redica la 5 óre.

In siedinti'a de Marti 11/12 Sept. a tienutu d. ministru-presiedinte Ionu Bratianu unu discursu memorabilu in contra proiectului maioritatii de delegati, din care reproducemu aci conclusiunile finale. D. Bratianu dise:

„Se vina ori-cine se 'mi demonstre cá, introducéndu in midilocolu a 5 millióne de Romani 1000 seu 1200 de Israeliti, punemu in pericolu natiunea nóstra; se vina cineva se 'mi demonstre acést'a; dér' nu se vina cu presupuneri pe care nu le credu nici d-loru. D-vóstra aveti midilóce; mai cu séma partidulu conservatoru are intrare peste totu loculu, pentru cá a fostu la putere, a fostu domnulu si stapanulu acestei tíerei; prin urmare are védia, intrare mai libera de catu noi cei-l-alti, boieri mici de tíera. D-loru toti sciu cá proiectulu acesta nu este primitu de puteri. . . (Intreruperi). Déca d. Vernescu si d. Maiorescu socotescu cá potú se aiba mai multa trecere de cátu noi pe langa puteri, atunci veniti la putere si luati raspunderea; noi amu facutu totu ce amu potutu, si n'amu potutu face de cátu atátu. Amu potutu face se scada póte 90 la suta din pretensiunile, din exigintiele puteriloru; dér' nimicu asia cum voiiti d-vóstra nu amu potutu dobéndi, fiindu cá puterile nu se multiamescu numai cu o declaratiune de principiu, si d-vóstra prin proiectulu acést'a nu faceti de cátu se repetati unu principiu.

Déca amu inserá in proiectu numai o declaratiune de principie, pe care puterile n'o primescu, si déca mane aru veni unu congresu si aru da o solutiune, care aru fi vai de noi, nu amu puté face nimicu, cu totu devotamentulu acelora, cari isi dau unii sangele si altii pung'a, si nu sciu cum amu mai puté scap de relele care aru navali asupra tíerei. Proiectulu d-vóstre, nu alu maioritatii cum a disu d. Sihlénu, alu celoru trei membri din comitetulu delegatiloru, e totu asia de neprimitu cá si propunerea d-lui Conta; pentru cá puterile, cum amu disu, nu se multiamescu cu o declaratiune de principiu, ele voiescu se védia unu inceputu de executiune, si tóte silintiele nóstre au fostu, cá primul inceputu de executiune se nu fia asia in catu se ne vateme, si nu ne vatema intru nimicu. Candu vomu veni cu proiectulu, credu ca toti acei ómeni cari simtu durerile tíerei, si voiescu nu numai se ne regulamu situatiunea inaintea Europei si se intramu in concertulu europennu, dér' se ne scapamu si de acea plaga, — cáci astadi, sub cuventu de persecutiune religiósá, suntemu victimele Israelitiloru, — toti aceia voru fi cu noi. . .

Cáandu onor. d. Sturdza a aretatu unu mare omu de Statu care este situatiunea Israelitiloru la noi si cátu percepe Statulu pentru patente de la Romani si catu de la Israeliti, atunci acelu barbatu de Statu 'i-a respunsu; Ce felu? D-vóstra nu aveti legi, prin care se se reguleze domiciliulu strainiloru? Ce imprudentia au facutu omenii d-vóstre de Statu! Asia este, nu avemu nici un'a din acele legi, pe care le au alte state, alte societati, cari sunt mai prospere si care le au alte state, deca si noi le amu fi adoptatu, amu fi redicatu cea mai mare alarma, nici cá le vomu puté adoptá penace mai anteu nu vomu regulá cestiunea Israelitiloru, cáci necontentitu are se ni se dica, eá la noi este persecutiune religiósá. De aceea, d-loru, o mai repetu, nu vomu pote luá nici una din precautiunile necesare, pe catu timpu vomu tiené neresolvata acést'a cestiune.

S'a vorbitu daspre emancipare. D-loru, impreuna cu d-v. si noi amu luptatu sí póte amu asudatu mai multu de catu d-v., cá se nu se faca emanciparea; si ve declaramu cá nici noi nu vomu primi nici o-data, cá Israeliti se se compareze cu noi, fia intr'unu numeru catu de micu. Ceea ce avemu in vedere este in adeveru o emancipare, deru emanciparea acelorú, cari muncescu in Romani'a si a caroru munca se duce in ventu séu in pungile cametariloru. (Aplause). Da voimu se emancipamu clasele muncitóre, care au ajunsu intr'o stare de desolatiune. Ati vediatu candu a venitu ono. d. Ioan Docan aci si ne-a facutu unu tablou despre starea tieraniloru din Moldov'a de susu, din cauza cá nu amu pututu se 'i punemu cu nimicu la adapostu de flagelulu, care le sugé sudórea si care sterpesce nemulu romanescu. (Aplause). Eu amu copilaritu cu tieranii, si candu amu revenitu in tíera amu traitu ieraci cu tieranii, si sciu durerile lorú. Eu nu amu traitu in Bucuresci si se 'mi exploatezu mosiele mele ori prin cine o fi, numai acela se 'mi dé mai multi bani; ci, pentru cá mosiele mele suntú exploatate de mine, de aceea sciu, care suntú durerile tieraniloru si de aceea dicu, cá asiu dori se facemu, cá temel'iá tíerei romanesci se nu putrediesca, in catu edificulu intregu se nu se surpe. Si pentru acést'a trebue cá tieranulu si tóte clasele muncitóre se se fotosésca de institutiuni de creditu, de lumin'a scóleloru si altele, in cátu munc'a lorú se nu se duca se alimenteze numai fabricele cele de lucsu si se imple pungile cametariloru si intermediariloru lorú. (Aplause prelungite).

Academ'iá Romana.

Se aducu din nou la cunoscinti'a autoriloru de cárti Romane, cari ar' dori se concure la premiele Academiei Romane, urmatórele conditiuni:

1. Premiulu Statului Eliade Radulescu, de 5.000 lei, se va decerne in cursulu sesiunei generale din Marte—Aprilie 1880, cartii literarie in limb'a romanésca, care se va judecá

mai meritoria dintre cele tiparite de la 1 Ianuarie 1878 p[er]na la 31 Decembrie 1879.

2. Premiul Statului „Lazaru“, de 5,000 lei, se va decerne in cursul sesiunii generale din Martie—Aprilie 1880, cartii stiintifice in limb'a roman[esc]a, care se va judeca mai meritoria printre cele tiparite de la 1 Ianuarie 1878 p[er]na la 31 Decembrie 1879.

NB. La acestu concursu se potu presenta si inventiunile stiintifice, facute de Romani.

3. Premiul Nasturelu-Herescu, din seria b, in suma de 4,000 lei, se va decerne in cursul sesiunii generale din Martie—Aprilie 1880, unei carti scrise in limb'a Romana, cu continutu de ori-ce materie, care va fi judecata ca meritorie, printre cele tiparite de la 16 Augustu 1878 p[er]na la 31 Decembrie 1879.

NB. Concurentii la cele trei premii susu mentionate voru bine-voi a tramite la cancelaria Academiei Romane, in Bucuresci, palatul Universitatii, operile lor, cari voru fi in conditiunile de timpu mai susu mentionatu, in cate 12 esemplare.

Diverse.

(Santirea scolii din Poiana.) Sambata trecuta comuna Poiana din apropierea Sibiiului avu un'a din serbarile cele mai frumoase, santirea si binecuvantarea noiei zidiri de scole. Acesta serbator[ie] s'a maritu prin aceea, ca Escel. S'a Metropolitanu Mironu Romanu I, invitatu fiindu de locuitorii din Poiana, s'a dusu acolo spre a seversu in persoana actulu santirei. Escel. S'a Metropolitanu insocitu de P. Archimandritu Popea, de dnii protopopi Hanea, I. Popescu si Zah. Boiu s. a. au plecatu Vineri la Poiana. Deasupra Apoldului mare la monumentulu imperatulu Franciscu I Escel. S'a a fostu intempnatu de unu banderiu de 100 calareti. Aci a bineventatu pe Metropolitanu dlu admin. protop. Ioanu Droc. Intre „se traiesca“ Escel. S'a a fostu condusu la Apoldulu superioru, unde fu intimpnatu de parochulu gr. or. si de poporu. La Dobere era o porta de triumfu verde. La Poiana asemenea; aci dupa bineventare mersera toti in biserica, unde preotimea intimpinu pe Escel. S'a. A doua zi dupa celebrarea S. lithurgii, pontificandu Escel. S'a arhiepiscopulu a adresatu o cuvintare pastoralu catre poporu, dupa care a urmatu ceremoni'a santirei scolii. La 1 ora a fostu mesa splendida in edificulu scolii, la care Escel. S'a portu unu toastu pentru comuna Poiana. La finea toasteloru d. Zah. Boiu a cetitu o frumoasa poesia a s'a „La santirea scolii noue din Poiana.“

(Emigratiunea din Ungaria de susu.) Aduseramu scirea, ca tieranii din multe comune ale Ungariei de sudu voiescu se parasca patri'a lor, acuma se anuntia o emigratiune iu massa a tieranilor din 2 comitate ale Ungariei superioare. Diuarulu „Pannonia“ scrie despre acest'a: „O di buna avura Vinerea trecuta vendiatorii de vechituri la tergulu din Eperies. Peste 120 de tierani din comitatele Sáros si Abany isi cumperara cate unu rocu, pantaloni si vesta. Cumperatorii diceau: Emigramu si de aceea ne e rusine a merge in haine tieranesci la Americ'a. In fapta se asigura, ca dilele aceste voru emigra multime de tierani via Oderberg la Americ'a.“

(Productiunea Industriala in Romania.) Dece, alaturea cu bogati'a agricola si minerala, Romani'a ar' ave puterea industriei, ar' pote cu dreptu cuventu se treca printre tierile cele mai avute ale Europei. Romani'a inse este apröpe completamente lipsita de industria, de acele fabrici si atelieruri colosale, prin mijloculu caror'a obiectele agricole si miniere se transforma in obiectele manufacturate, adica din lucruri de nimic apröpe, se prefacu in lucruri pretiuite, in lucruri de valöre. Din acesta cauza Romani'a, este birnica tuturor natiilor. Töte postavurile, panzariile, covörele, hainele de imbracaminte, incaltiamintea, masinele, uneltele de lucru si instrumentele de sciinti etc. apröpe töte cu unu cuventu si-le aduce cu multi bani de prin Austria, Francia, Angli'a, Germani'a etc. si muntii sei stau incarcati de metale, fara ca inca p[er]na acum se se fi invrednicitu cine-va se lucreze cu unelte fabricate, cu feru estrasu din Carpatii nostri, seu se fi ajunsu, ca macaru peile ce suntu in asia abundanta se nu se mai aduca din Sira, ca lana nöstra se ne p[er]na da imbracaminte, si plantele nöstre textile se ne p[er]na da tieseturi si panzarii bune, fara a mai cumpera de la straini. Romani'a inse face incercari

spre acestu scopu si de aceea in anii din urma s'au infintiatu, prin initiati'a privata done fabrici de zaharu, lucratu din sfecle; un'a la Chitila langa Bucuresci si alta la Sascutu (Putna); o fabrica pentru lucratu postavulu in judetiulu N[em]tiu, fundata de mai multu timpu; 2 fabrici de chibrituri acum de cur[en]du infintiate: un'a in Bucuresci si alta la Buciumeni, Ianga Iasi. Fabrici de faientia si portielana exista in judetiele Gorjo si Bacau, unde se gasesce unu pamentu escelentu pentru fabricati'a vaseloru. Pe l[en]ga aceste suntu apoi vre-o 7000 mori cu aburi, apa si ventu; 600 ferestre pentru lucratu lemnulu; 60 fabrici de gazu si oleiu; 72 fabrici de bere; 1700 velnitie pentru fabricatu rachiului etc. Prefacerea laptelui in breza si casicavalulu este inca o industria importanta. In tota tier'a functioneaza peste 220 casierii. Casicavalurile lucrate in muntii judetieloru Gorjulu si Dambovitii'a, si in specie cei lucrati in muntii Penteleu, se bucura de unu öre-care renume bine meritatu. Töte acestea inse, precum si fabricati'a domestica a postavului numitu a ba seu dimie, tiesutulu cergiloru a diferiteloru stöfe facute — cu multa arta si gustu — din lana seu peru de capra, constituiescu industri'a cu totulu mica, cu totulu redusa si care in mare parte incepe a degenera si acest'a.

Catu despre industri'a mare, adica aceea, care nu se marginesce numai la indetularea celor mai elementare trebuintie ale vietii casnice, der' satisfac[en]du töte necessitatile locale ale tieriei, cu prisosulu seu se p[er]na ajutu si altoru tieri si din acestu exportu tier'a se traga folöse simitöre, industri'a de felulu acest'a Romania din nenoröcire nu are, seu mai bine ea are förte puöine. Industri'a petrolului si a sarei sunt singurile industriei mari, cu care face esportu. Sute de putiuri suntu deschise in diferite judetie ale tieriei, de unde se estrage si apoi se prepara petroleulu, ce se da in com[er]ciu. Judetiele cele mai vestite pentru estragerea petroleului suntu: Dambovitii'a, Prahov'a, Buzeu, R[em]nicu-Saratu si Bacaulu. Producti'a petroleului in töte aceste judetie s'a ridicatu la 1,392,322 vedre, pe candu in 1864 nu fusese de catu de 300,000 vedre. In respectulu industriei sarei, Romani'a p[er]na figura printre staturile cele mai avute in sare. Suntu munti intregi in diferite judetie, cari deca se sapa la o adancime mijlocia de 30—40 metri, se da de stanci intregi de sare, care apoi se estrage, se taie in droburi, se fatiuescu si se da in com[er]ciu. Cele mai mari straturi de sare sunt in regiunea colineloru din judetiele Valcea, Prahov'a, Buzeu, R[em]nicu-Saratu, Bacau si N[em]tiu. Minele cele mai vestite pentru esplotati'a sarei suntu: Ocna Slanicu, Tel[eg]a si Ocnele mari. Ele au produsu in 1873 peste 65 milio[n]e 913 mii ocale sare. Beneficiulu ce a trasu Statulu din esplotarea sarei a variatu in diferiti ani intre 2 1/2 p[er]na la 4 milio[n]e lei noi.

„Curier. Financiaru“

Adunarea generala a Despartimentulu cercualu (Brasiovu si Trei-scaune) alu Asociatiunei transilvane pentru literatur'a romana si cultur'a poporulu romanu se va tien[er] Dumineca in 24/26 Octöbre a. c. in biserica cu hramulu S. Adormiri din Satu-lungu (Sacele.)

Ioanu Petricu,
Direct. Desp.

Dr. Nicolau Popu,
notar. Desp.

Concursu.

Conformu preliminarulu budgetariu, statoritu pe anulu administrativu 1879/80 de catre adunarea generala a Asociatiunei transilvane, tienuta la Sighisior'a in 3 si 4 Augustu a. c., se publica prin acest'a concursu la urmatörele stipendii:

1. unu stipendiu de 70 fl. v. a. pentru unu tineru, care cerceteza scöla com[er]ciala inferioara.
2. unu stipendiu de 70 fl. pentru unu ascultatoriu de scöla reala din patria.
3. trei stipendii de cate 60 fl. pentru trei tineri ascultatori de pedagogia in patria.
4. unu stipendiu de 60 fl. destinatü pentru unu gimnasistu nascutu in fostulu Comitatu „Doboca“. (fundatiune anonima.)
5. unu stipendiu de 70 fl. din fondulu Asociatiunei destinatü pentru unu gimnasistu.

Terminulu concursulu se defige pe 20 Octöbre 1879.

Concurentii la amintitele stipendii au se-si subst[er]na incöce petitiunile lor, p[er]na la terminulu

mai susu disu, provödute cu atestatu de botezu si pauperitate, precum si cu testimoniulu de pre semestrulu alu doilea alu anulu scolasticu 1878/9.

Din siedinti'a Comitetalu Asociatiunei transilvane romane.

Sibiu in 6 Septemb[re] 1879

Concursu.

Conformu preliminarulu budgetariu statoritu pe anulu administrativu 1879/80 de catre adunarea generala a Asociatiunei transilvane. tienuta la Sighisior'a in 3 si 4 Augustu a. c., se publica prin acest'a concursu la urmatörele ajutoria:

1. unu ajutoriu destinatü pentru unu invetiacele seu sodalu de meseria din fundatiunea „Tofaleana“ a 20 fl.
2. la cinci ajutoria de cate 20 fl. pentru sodali de meseria cualificati de a se face maestri.
3. douedieci si patru ajutoria de cate 12 fl. 50 cr. pentru invetiacei de meseria.

Terminulu concursulu se defige pe 20 Octöbre 1879.

Concurentii au se-si subst[er]na incöce petitiunile lor p[er]na la terminulu mai susu disu, provödute in catu pentru sodali cu atestatu de botezu si de portare morala, cum si cu adeverintia, ca suntu cualificati de a se face maestri; er' incatu pentru invetiacei concursele lor, pre lenga atestatul de botezu si de portare morala, au se fia provödute si cu adeverintia dela maestrulu respectivu despre desteritatea si diligintia in maiestri'a, cu carea se ocupa; er' referitoriu la ajutoriulu de 20 fl. din fundatiunea „Tofaleana“ se observa, ca fiii din familiile tofalene vor' ave preferintia.

Din siedinti'a comitetulu Asociatiunei transilvane romane.

Sibiu in 6 Septemb[re] 1879.

Subsemnati facu prin acest'a cunoscutu onorabiloru musterii si onor. publicu, ca si-au asortatu

Magaziulu de haine barbatesci Strad'a Vamei Nr. 12.

cu cele mai moderne si cele mai fine materii noue pentru haine de tömna si de erna din fabricele interioare si esteriore si se recomanda cu confectionarea prompta de totu felulu de haine barbatesci, cu pretiurile cele mai moderate. Costume de tömna dela 25 fl. in susu.

Cu töta stim'a

A. SCHWARZE & BARTHA.

Pretiurile piatiei

din 26 Septemb[re] st. n. 1879.

	Hectolitru. fl. cr.	Hectolitru. fl. cr.
Granu	fruntea . . . 8.—	Mazerea 5.10
	midiulocu . . . 7.50	Lintea 8.10
	de diosu . . . 7.—	Fasolea 4.—
Mestecatu 4.20	Cartofi 1.10
		Sementia de inu . . . 9.—
Secara	fromösa . . . 4.50	„ de canepa . . . 4.—
	de midiulocu 4.30	1 Chilo. fl. cr.
Ordiulu	frumosu . . . 4.10	Carne de vita . . . —.44
	de midiulocu 3.80	„ de rimatoriu . . . —.44
Ovesulu	frumosu . . . 2.50	„ de berbec . . . —.28
	de midiulocu 2.30	100 Chilo. fl. cr.
Porumbulu 4.80	Seu de vita prospetu . 32.—	
Meiu 5.10	„ „ „ topitu . . . 40.—	
Hrisca —.—		

Cursulu la burs'a de Vien'a

din 26 Septemb[re] st. n. 1879.

5 ^o /o Rent'a charthia (Metalliques) . . . 67.50	Oblig. rurali ungare . . . 86.75
5 ^o /o Rent'a-argintu (imprumutu nationalu). 68.60	„ „ Banat-Timis. 86.—
Losurile din 1860 . 126 50	„ „ transilvane. 88.—
Actiunile bancai nation. 830.—	„ „ croato-slav. 89.50
„ instit. de creditu 264.50	Argintulu in marfuri . . . —.—
Londr'a, 3 luni. . 117.16	Galbini imperatesci . . . 5.58
	Napoleond'ori . . . 9.33
	Marci 100 imp. germ. . 57.65

Editoru: Iacöbu Muresianu.

Redactoru responsabilu: Dr. Aurel Muresianu

Tipografi'a: Ioane Gött si fiu Henriou.